

Noročina za kraljevo
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglas: enostolpna m. vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
Wolfova ulica 11. Telefon 360.
Morava:
Telefon 44.
na vračajo.
priložiti znamko
dogovor.

Vadna kriza doslej še nerešena.

DAVIDOVIČEVA POGAJANJA S PAŠIČEM. — RADIKALI POPUŠČAJO? —
PRIBIČEVIĆ NE SME BITI VEČ NOTRANJJI MINISTER! — PAŠIČ IMA
SVOBODNE ROKE!

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Gospod Nikola Pašić se je danes popoldne ob 5. uri sestal z g. Ljubom Davidovičem. Rekel mu je, da vprašanje notranjega ministristva ostane še nadalje glavna zahteva radikalcev. Na podlagi tega sporočila je g. Davidovič izjavil, da smatra za danes nepotrebno še nadalje razgovarjati se z g. Pašićem o tej stvari. G. Pašić je nato obvestil g. Davidoviča, da ima radikalni klub jutri dopoldne sejo in da se končno odloči glede delovnega programa nove vlade in v vprašanju zasedbe listnic. Po tej seji se gospod Pašić ponovno sestane z g. Davidovičem in mu sporoči definitivno odločitev radikalcev. — V dobro poučenih krogih smatrajo za verjetno, da bodo radikali popustili v vprašanju notranjega ministristva na ta način, da prepušče ta resort demokratom, toda pod pogojem, da se minister zamenja. Ako pride na tej podlagi do sporazuma, se bo takoj določil delovni program novega kabineta. Gospod Davidovič gre nato h kralju, da mu poroča o položaju in da mu vrne mandat za sestavo vlade. Misiyo za sestavo kabineta bi potem prejel g. Pašić, ki bo hkrati

predložil kroni v podpis listo oseb, ki pridejo v poštev pri razdelitvi portfeljev. Vsekaror je gotovo, da g. Davidovič ne vrne prej mandata kroni, dokler se ne doseže definitivni sporazum z radikali.

Beograd, 14. decembra. Odbor radikalnega kluba je imel sejo, na kateri se je razpravljalo o stanju zunanje politike ter o vstopu radikalcev v vlado. Sklenilo se je, prepušči ministristvu predsedniku Pašiću proste roke, da na podlagi resolucije, sprejete na kongresu, sam rešuje vprašanja. Radikalni krogi smatrajo, da bo v kratkem sestavljena koalicijska vlada.

Beograd, 14. decembra. Danes ob 17. uri se je sestal Nikola Pašić z Ljubom Davidovičem, kateremu je ponovil zahteve radikalnega kluba, naj se temu odstopi portfelj notranjega ministristva. Rekel je, da bo imel jutri radikalni klub sejo, na kateri bo končno javno določil delovni program nove vlade in glede imenovanja portfelja. Potem se bosta Nikola Pašić in Ljuba Davidovič zopet sestala in tedaj bo dobil g. Davidovič končnoven odgovor.

Ljudsko glasovanje v Sopronju.

Budimpešta, 13. dec. General Ferrario, predsednik medzavezniške komisije generalov v Sopronju je sporočil nocoj višjemu vladnemu komisariju generalu Guillaumu sklep komisije generalov, po katerem se začne glasovanje v Sopronju na vsak način dne 14. decembra ob 8.

Dunaj, 13. dec. »Politische Korrespondenz« piše: Ministrstvo zunanjih poslov je pozno v noč prešlo vesti, po katerih medzavezniška komisija generalov v Sopronju navzlic pooblastilu, ki ga je prejela od poslaniške konference, ni pripravljena odgoditi glasovanje v Sopronju, tako da je treba računati, da se glasovanje vrši že dne 14. decembra. Opiraje se na poročila svojega odposlanca v Sopronju, po katerih ni zagotovljen niti najprimitivnejši pojmom nestranskih in čisti potek glasovanja, je zvezna vlada sporazumno z vsemi političnimi strankami narodne skupščine sklenila, da se takega glasovanja ne udeleži, da odpočije glasovalnega komisarija in da ne prizna rezultata glasovanja, ako se bo komisija generalov držala svojega stališča.

Dunaj, 14. dec. (Narodni svet) Začetkom današnje seje narodnega sveta je naznanil zvezni kancelar dr. Schober, da se naj po poročilih, katere je sprejel, vrši danes ljudsko

glasovanje v Sopronju navzlic izjavam veleposlaniške konference. — Zvezni kancelar glede te odločitve ni mogel drugače odgovoriti, kakor da je, ne da bi zaradi kratkega časa prej povprašal zbornico, brzojavil v Sopronju, da se glasovanja ne bomo udeležili in da bodo naši glasovalni komisariji takoj odpočeli. (Bravol!), ker tega glasovanja ne moremo priznati. (Odobranje.) Zvezni kancelar prosi zbornico, naj začesno onusti debato, ker do te ure ne ve, ali se v Sopronju glasovanje vrši ali ne. V Sopronju se morajo goditi čudni dogodki. Ni še namreč pojasnjeno, ali je bila medzbarska vlada res povprašena zaradi priditve k odgovoriti in če je bila vprašana, kaj je odgovorila. (Čujtel! Čujtel!) — Govor zveznega kancelarja so sprejeli z velikim odobranjem.

Dunaj, 14. dec. Po vesteh iz Budimpešte se je danes vršilo takozvano ljudsko glasovanje v Sopronju. Od 18.700 upravičencev je glasovalo do 16. samo 13.000 oseb.

Budimpešta, 14. dec. »Az Est« poroča iz Sopronja, da je izdal general Ferrario razglas, v katerem skuša utemeljiti potrebo, da se vrši ljudsko glasovanje danes in zagotavlja, da bo glasovanje popolnoma tajno in da bo lahko vsak brez strahu glasoval.

Zmanjšanje stalne vojske pred finančnim odborom.

Beograd, 14. dec. Danes dopoldne je imel finančni odbor sejo, na kateri se je razpravljalo o redukciji dvanaestih uprav fondov. Seji je prisostvoval tudi upravnik uprave fondov, ki je izjavil, da ima uprava samo 18 uradnikov več, kakor pred vojno in da se število uradništva po vojni ni veliko povečalo. Nato je rešil finančni odbor, da se bilance uprave fondov ponovno pregledajo in da se znižajo taktijeme. Ob enajstih, ko se je začelo razpravljati o drugi točki dnevnega reda o redukciji vojske, je povzel besedo socialni demokrat dr. Korun, ki je zahte-

val, da naj se stalni kader zmanjša od 145.000 na 100.000 vojakov. Istotako je zahteval, naj se zmanjša obseg orožništva, ker sta vojska in orožništvo popolnoma neproduktivna elementa. Njegovi razlogi za to so bili gospodarske, ne finančne narave. Ostali govorniki so se vsi strinjali z dr. Korunom. Govoril je tudi vojni minister, ki je izjavil, da o zmanjšanju vojske ne more ukrepati sam, ampak da naj to obravnava vlada. Koncem seje je naznanil predsednik odbora Veljković, da bo to zadevo predložil ministrskemu predsedniku.

Iz seje zakonodajnega odbora.

Beograd, 14. decembra. 29. sejo zakonodajnega odbora je danes ob 17. uri otvoril Mišo Trifunović. Pri glasovanju je bil končno veljavno sprejet zakon o zaščiti dela s 26 proti enemu glasom. Nadalje se je govorilo o invalidski naredbi. Minister socialne politike je zahteval zmanjšanje dodatkov nekaterim invalidom, zemljoradnika Stajić in Vejović pa sta rekla, da je treba dodatke zvišati najmanj za 50 %. Nato je stavil predsednik na glasovanje zakonski predlog o invalidih, ki je bil v načelu sprejet. V po-

drobni debati je bil z manjšimi izpremembami sprejet. prvo, drugo in tretje poglavje. Pri četrtem poglavju je zahteval poslanec Stajić, da se invalidske organizacije oproste poštne pri službenih spisih, ter da se oproste davkov. Nadalje je zahteval poslanec Vejović, naj se dovoli onim invalidom, ki so več kakor 50 % nesposobni za delo, 75 % popust na železnica. Potem sta bila pri glasovanju sprejeta tudi četrto in in peto poglavje, nakar je bila seja končana.

NOV BRZOVIAK BEOGRAD — MONAKOVO.

Beograd, 14. dec. (Izv.) Po doseženem sporazumu se koncem ted-

na stavi v promet nov par brzovlakov med Beogradom in Monakovom in sicer preko Karlovca, Ljubljane in Salzburga.

PAŠIĆ PROTI DR. TRUMBIČU.

Beograd, 14. dec. (Izv.) Dasi je bila javnost izključena pri kongresu radikalcev in navezana zgolj na službene komunikacije, se vendarle doznavajo, da je g. Nikola Pašić v svojem govoru o zunanji politiki napadel bivšega zunanega ministra dr. Trumbića zaradi tega, ker ga ni poslušal takrat, ko je predsednik Wilson predlagal mir z Italijo, po tem predlogu naj bi Jugoslavija sprejela Wilsonovo črto in bi dobila Reko in Istro do Rije. G. Pašić je izjavil, da smo radi te pogreške doživeli poraz v rapalski pogodbi.

RADIKALSKI LISTI O ZAGREBSKIH OBČINSKIH VOLITVAH.

Beograd, 14. dec. (Izv.) Zanimive so izjave radikalskih listov o izidu občinskih volitev v Zagrebu. Včerajšnji »Balkan« pravi v uvodniku, da je postopanje hrvatskega bloka imelo velik vpliv na potek radikalnega kongresa. Revizionistična politika Stojana Protića je propadla in zaradi zadržanja hrvatskega bloka je bila Nikola Pašiću izrečeno zaupnica kongresa. — »Tribuna« piše na uvođenem mestu, da je hrvatski blok odločen za vso hrvatsko politiko. Sedaj je prišel čas, da hrvatski blok končno pove, kaj hoče in da izpolni obljube, ki jih je dal masam na Hrvatskem ob priliki volitev v konstituantno in v zagrebski mestni svet.

NOV ZAGREBSKI OBČINSKI SVET.

Zagreb, 14. dec. (Izv.) Kakor pišejo tujakški listi, se novi zagrebski občinski svet sestane 19. t. m. k svoj prvi seji. — Danes je imel klub večine v mestnem svetu svojo prvo sejo v prostorih hrvatske zadruge.

BUREN KONEC KONGRESA RADIKALNE STRANKE?

Zagreb, 14. dec. »Zagrebački dnevnik« poroča iz Beograda, da je imel kongres radikalne stranke silno buren konec. Kar se tiče Protića, ki se ni hotel udeležiti zborovanja, čeprav so ga dr. Laza Marković, dr. Velizar Janković in Trifunović opetovano prosili za to, motivirala svojo neudeležbo s tem, da noče čepti radikalne stranke, ampak da si namerava pridobiti na drug način in v drugih časih v ugodnem trenutku vso radikalno stranko zase.

POTOVANJE KRALJA.

Beograd, 14. dec. Kralj je odpoval z avtomobilom preko Novega Sada na neko posestvo pri Somboru, kjer bo danes velik lev. Nameravano potovanje kralja v Slovenijo je odgodeno radi krize.

NOV DNEVNIK V ZAGREBU.

Zagreb, 14. decembra. (Izv.) Z 18. decembrom začne v Zagrebu izhajati kot glasilo dobrovoljcev nov dnevnik »Pokret«.

»ZAGREBAČKI DNEVNIK« PRENEHA?

Zagreb, 14. dec. (Izv.) Kakor se čuje, je prišel »Zagrebački dnevnik« v denarne stiske. V teku so pogajanja, da se list proda neki delniški družbi, ali pa da preneha izhajati.

STAVKA HRVATSKIH STAVCEV?

Zagreb, 14. dec. (Izv.) Pogajanja med hrvatskimi stavci in delodajalci so se včeraj nadaljevala. Sedaj so dospela na mrtvo točko. Ako ne pride do sporazuma, utegne do novega leta priti do stavke tipografov.

ZVEZA DOBRODELNIH DRUŠTEV ZA ZAŠČITO DECE.

Beograd, 14. dec. Ministrstvo za socialno politiko je te dni sklicalo zastopnike dobrodelnih društev. — Sklenilo se je, se vzpostavi zveza dobrodelnih društev za zaščito dece.

JUGOSLAVIJA ODKLONILA RATIFIKACIJO RIBARSKE POGODBE Z ITALIJO.

Dunaj, 14. dec. Dunajski korespondenčni urad poroča iz Rima: Kakor javljajo listi, je Jugoslavija odklonila ratifikacijo ribarske pogodbe z Italijo.

IZ DEZELE ANARHIJE.

Rim, 14. decembra. V Cremoni je bila proglašena stavka v protest proti umoru soc. podpredsednika parlamentarne skupščine Bobbonija po 16-letnem fašizmu. V zbornici so vlada kakor tudi vse stranke izrazile svoje globoko sočutje. Prišlo je do burnih prizorov med socialisti in agrarci. Listi napovedujejo, da bodo socialisti v zbornici obstruirali debato o proračunskem provizoriju.

V isti smeri!

Ljubljana, 15. decembra 1918.
Stopamo pred slovenski in jugoslovanski svet v zgodovinskem trenutku, ko se začenja za nas vse nova doba, novo življenje. Zavedamo se v polni meri velike dolžnosti, ki jo nam nalaga skrb za bodočnost naše velike ujedinjene domovine. Propadel je stari svet, razrušena je stara zgradba, končan je boj za osvobodjenje — pred seboj imamo nov svet in pristo polje za deo in napredek. Mi vsi smo poklicani, da pomagamo pri zgradbi, ki ni sluzi našim potomcem kot skupen dom, kjer bodo še pozni rodovi blagoslavljali ta dan in blagoslovljali delo svojih očetov. Vemo, da nismo dosegli še vsega, graditi je težje, nego porušiti: zato hočemo z veseljem sodelovati pri novi zgradbi in paziti na to, da se stavi vse na trdna solidna tla, da bo izročeno vse delo zanesljivim rokam in da se stavi vse eni edini pravi misli skupnosti, edinstva in demokratizma, pa tudi podreti bo treba še marsikaj: kar je v napotje, kar ne spada več v bodočnost, karkoli ovira naš skupni napredek — to mora pasti.

Iz tega sledi naš program, kakor smo ga podali v svojem razglasu.

Izjavljamo predvsem, da hočemo biti javna tribuna, to je prost neodvisen dnevnik, ki bo odprt vsem onim, ki hočejo v javnosti izpregovoriti v smislu našega programa. Vsi, ki imate želje, misli, nasvete, prilozbe in obtozbe — dobrodošli na naš svobodni tribuni! Svobodni državljani smo, zato nam je treba svobodne besede brez ozira na levo ali desno.

Stojimo na stališču demokratizma, zato hočemo zastopati vse one zahteve, ki jih bomo smatrali za koristne najširšim vrstam našega jugoslovanskega naroda.

Razume se samo po sebi, da se držimo onih naprednih načel, ki priznavajo osebno svobodo vere in vesti. Naprednost pa smatramo delo za našo kulturo in narodno prosveto. Ves naš napredek v bodočnosti je mogoč le v tem, da povzdignemo svoj narod iz brezbriznosti in zaostalosti na ono stopinjo izobrazbe in zavednosti, na kateri narod jasno spozna svoje dolžnosti in pravice.

Hočemo biti radikalni, to je: pogledati hočemo do dna vsakemu gibanju in bomo skušali pokazati ono prvo zlo, iz katerega izhaja vse drugo. V tem oziru hočemo nastopati odločno in brez poovlaščenja. Vemo, da vsaka tudi najboljša njiva redi tudi plevel — naš namen bo iztrebiti vse one koreninice, iz katerih bi za nas in za bodoče rodove rasla preteča poguba.

Demokratizem, naprednost in radikalnost glede naših javnih vprašanj pa nas ne motijo, da ne bi z odkrito radostjo pozdravljali edino pravo rešitev državne oblike, ki je bila slavnostno proglašena v današnjih dneh. Nasprotno priznavamo, da bo naš jugoslovanski narod ravno v tej državni obliki našel največ prilike, da se notranje razvije v krepak demokratičen narod, ki bo mogel častno stati v vrsti prvih narodov sveta. Posebno v prvih letih našega novega življenja, ko je treba zagotoviti naše narodne meje na zunaj in nam je treba miru na znotraj za naše gospodarsko in kulturno delo smatramo vsako nastopanje, ki nosi v sebi kal notranjega razdora, za škodljivo skupni državi in skupnemu narodu. Naš narod jugoslovanski in naša mlada država potrebuje vseh naših sil, da se okrepi za nadaljni razvoj in prebojita rane, ki jih je zasekala svetovna vojna.

Hočemo združevati, ne razdirati. Vodiča nas bo vedno ona velika misel naše skupnosti, ki nas je vodila k zmagi. Hočemo veliko in silno Jugoslavije, ki bo obvladala Balkan in njegovo morje.

Posvetiti hočemo svoje najboljši moči narodno-gospodarskemu razvoju naše svobodne države. Pospeševati hočemo kmetijstvo, trgovino, industrijo in obrt, da postane naš jugoslovanski narod prost in neodvisen od tujine, ki nam je ugrabila najdražje zaklade naše zemlje.

Da pa bo politično in narodno-gospodarsko edinstvo tim popolnejše, hočemo zagovarjati vsako socialno reformo na podlagi najširšega demokratizma in socialne pravičnosti.

Naš narod je nadarjen in zmožen. Vemo dobro, da v njem leži največji zaklad vse naše bodočnosti. Naša zemlja je lepa in bogata: naj postane nam vsem dom krasote in blagostanja.

Dvigati naše narodne in duševne zaklade in kazati pravo pot sreče v bodočnosti, to bo namen »Jugoslavije«.

Stopamo pred našo javnost z odkritimi besedami in z globoko željo, da se nam v bodočnosti uresniči naš najvišji ideal, da bi bili srečni, svobodni in zdrav narod, ki bo imel svet pred njim spoštovanje. Verujemo, da je mogoče doseči ta cilj; doseči ga bomo s krepkim delom. Zato vabimo vas vse na to skupno delo.

Uredništvo.

(Prinašamo prvi uvodnik našega lista, ki je izšel 15. dec. 1918 kot pomembno historično reminiscenco ob tretji obletnici »Jugoslavije«.)

UPOR NA GRŠKEM?

Atene, 14. dec. (Izv.) Na Grškem je izbruhnil v več pristaniških mestih upor. Voditelji raznih političnih skupin so izdali na narodn proglaš, da se zadrži mirno. Upor je posledica poraza, ki ga je doživela grška armada v Mali Aziji in v boju proti armadi angorske vlade.

TIRANSKA VLADA STRMOGLAVLJENA?

Pariz, 13. dec. Listi poročajo, da je tiranska vlada strmoglavljena in da so pristaši Essad paše v ječi.

BOSANSKI RADIKALCI PROTI DR. SPAHU IN DR. GJURGJEVIĆU.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Kakor se doznavajo, so bosanski radikali sprejeli resolucijo in jo izročili gospodu Nikoli Pašiću, v kateri izjavljajo, da zahtevajo za slučaj, če pride do nove koalicijske vlade, da gospod dr. Mehmed Spaho ne sme več biti minister. Kot vzrok za to svojo zahtevo navajajo dejstvo, da je g. dr. Spaho v Sarajevu avtonomist, v Beogradu pa centralist. — Ti bosanski radikali so nezadovoljni tudi s pokralinskim namestnikom za Bosno dr.

Gjurgjevičem. Jutri se bo o tem sklopalo, ali se Gjurgjevič zamenja. Kakor se čuje, prihajata v tem slučaju v kombinacijo gg. Dušan Nikolić in Ljuba Vulović.

USTANOVITEV JUGOSLOVENSKE TRGOVINSKE ZBORNICE NA DUNAJU.

Beograd, 13. dec. Vlada je bila naprošena, naj osnuje na Dunaju jugoslovensko trgovinsko zbornico. Trgovski krogi menijo, da bo vlada dovolila otvoriti to institucijo.

Beograd, 14. dec. Valute: Francoski franki 510, marke 35.25, levi 44.50. Devize: Pariz 518, Newyork 65.12, Milan 295, Praga 78.20, Berlin 35.25, Dunaj 1.02, Budimpešta 9.80.

Zagreb, 14. dec. Devize: Dunaj 4—4.10, Berlin 146—151, Berlin ček 142—144, Budimpešta 38.25—39.50, Italija 12—plačilo 1182—1190, Italija ček 0—1183, London 1080—1090, Newyork ček 252—261, Pariz 2052—2110, Praga 314—316, Svica 4975—5075. Valute: dolarji 257—259.50, carski rubli 26—30, napoleonidori 900—950, nem. marke 140—158, Ital. lire 1180—0.

Tri leta.

»Jugoslavija« obhaja danes jubilej svojega triletnega obstoja. Tri leta ni mnogo niti v življenju posameznika, niti v obstoju lista; toda ravno ta tri leta, ki jih je praznovala »Jugoslavija«, so bila za razvoj naše države in naroda odločilnega pomena in »Jugoslavija« si je s svojim odločnim nastopom za čisto jugoslovanstvo in socijalno pravičnost pridobila velikanske zasluge za državo in narod in je z njim preprečila mnogo zla, ki bi se sicer zgodilo.

Njena prva naloga je bila, radikalno odpraviti vse duševne preostanke stare Avstrije, ki so po prevratu zastupile val naše ožračje. Ko se ji je to v veliki meri posrečilo, je še z večjo energijo zasledovala svoj drugi cilj: boj proti izrodovom vojne in povojne nemorale, verižništvu in spekulativnemu oderuštvi. Oboje je bilo mogoče le »Jugoslavija«, ki kot nestranski in popolnoma neodvisen list ni bila vezana na nikake oziroma napram komurkoli. S tem radikalnim svojim bojem proti izkoriščanju narodove bede si je »Jugoslavija« pridobila hvalečnost najširših narodnih mas, ki vidijo v njej edino stvarno in strogo pravično zagovornico svojih teženj. Boj za poštenje in pravico na vseh poljih bo »Jugoslavija« nadaljevala tudi v bodoče vse dotlej, dokler se zopet ne povrnejo normalne razmere in z njimi možnost poštenega in človeka dostojnega življenja za vsakogar.

»Jugoslavija« je bila tudi glasilo, ki je vedno visoko nosila prapor neodrešene naše domovine in ki je od prvega početka žigosala nenasitno italijansko lakomnost po naši zemlji. Poleg tega je vedno zagovarjala upravičene zahteve naših preganjanih bratov - beguncev iz Primorja in Koroške, jih podpirala z vsemi močmi in se borila za omiljenje njihove bede in nesreče ter jim olajševala življenje med nami. Ni treba posebej povdarjati, da bo »Jugoslavija« tudi vnaprej ostala v tem oziru zvesta svojim tradicijam in da bo podpirala vse, kar pospešuje združenje zaupnične naše zemlje z prirodno materijo Jugoslavije.

V notranjepolitičnih vprašanjih je »Jugoslavija« ostala vedno zvesta svojemu naslovu. Kot neodvisen dnevnik ni bila ne vladno, niti principijelno opozicionalno glasilo. Podpirala je vladno in njene funkcije vedno in povsod, kadar so delali za okrepitev in konsolidacijo države, pobijala pa brezobzirno vse one odredbe in ukrepe, ki so izvirali iz strankarskih ali osebnih interesov. Njen cilj v notranji politiki je konsolidacija države v znamenju skupne državne zavesti in popolne enakopravnosti vseh treh v naši državi živčih plemen.

Veliko nalogo je vršila »Jugoslavija« s svojim hitrim, točnim in objektivnim informativnim delom. Z velikimi stroški in trudopolnim delom se ji je posrečilo pridobiti si prvovrstne zveze z tu- kot inozemstvom, tako, da v tem oziru nadkriljuje vse naše liste.

Zavedajoč se važnosti gospodarskega razvoja za državo in narod je »Jugoslavija« posvečala največjo pozornost raznim gospodarskim vprašanjem in je s pomočjo priznanih strokovnjakov razpravljala o pravičnih pogojih našega gospodarskega razvoja. S tem je veliko koristila naši domači industriji, domačemu trgovstvu in s tem tudi našim domačim delojemalcem.

V zunanji politiki je »Jugoslavija« vedno povdarjala potrebo popolne politične in gospodarske neodvisnosti tako od naših sovražnikov, kot od zaveznikov. Bila je prva, ki je pretrgala slepo navdušenje za zapadne države, ki so hotele in še hočejo ustvariti iz naše domovine svoje gospodarske kolonije. Pri tem pa je vedno gojila misel slovanstva vzajemnosti.

V treh letih, kar izhaja »Jugoslavija«, se je pri nas marsikaj spremenilo. Toda stremiljena, ki jih je zastopala »Jugoslavija« od svojega početka in ki jih je potrdilo v njihovi pravilnosti življenje zadnjih treh let, so ostale pravilne smernice tudi za bodočnost. In »Jugoslavija« bo ostala tem svojim načelom zvesta tudi za naprej; ostala bo informativna, objektivna, nestranskiški dnevnik na vseh poljih naše politike, gospodarstva in kulture ter bo podpirala vse ono, kar bo narodu koristno; borila se bo pa proti vsemu, kar bi bilo narodu in državi škodljivo. Po tej poti poide brezobzirno in neustrašeno.

Da je ta pot, ki jo hodimo prava, zato nam jamči število naših naročnikov in čitateljev, s kakršnim se ne more ponasati noben drug slovenski dnevnik. Ne dvomimo, da nam bodo vsi naši prijatelji ostali tudi nadalje zvesti in da bodo poleg tega razširili z vztrajno propagando in agitacijo »Jugoslavijo« v podvojenem in potrojenem številu po naši domovini. Mi pa bomo z podvojenimi in potrojenimi močmi delali na to, da bomo »Jugoslavijo« dvignili in obdržali na višini svetovnih listov.

Naročajte in širite »JUGOSLAVIJO«

Podrobnosti o požigu barkovljanskega Narodnega doma.

Ze od šobote naprej se je govorilo po vsem Trstu, da fašisti zopet nekaj pripravljajo. Očitno je postalo to, o so fašisti napovedali za ponedeljek velik protestni shod, na katerem »naj italijanska duša primerno reagira proti splitskem dogodkom«. Ker vsak otrok ve, kako more izpasti »primer-na reakcija«, če je v rokah zločinskih fašistov, zato ni čuda, da se je končno zgenila celo laška vlada in prepovedala shod.

Enako pa tudi ni čudno, da ni laška vlada prav ničesar ukrenila za javno varnost, kajti kako naj nastopa proti tistim, katere je vpoklicala v življenje samo zategadelj, da rušijo javni mir in red. In fašisti so dobro znali, da ne pomeni prepoved shoda drugo ko platični izgovor laške vlade in zato so šli na delo in skoraj pred očmi laških oblasti dovršili svoje »delo«.

Najprej so se navalili na »Edinost«. Toda njih poizkus se je ponesrečil, ker so bili tam pripravljeni. Ze ob štirih popoldne so namreč znali, da bo ponoči napad na »Edinost« in zato so bila zaprta železna vrata, ki so že opetovano kljubovala fašistom. Pred poslopjem samim pa je stala podvojena straža karabinerjev, da so se morali fašisti, ki so tudi v resnici prišli ob osmih zvečer umakniti, ne da bi kaj opravili.

Malo pred deveto uro zvečer je prišel v Barkovlje kamion s kakimi 20 do 25 pobalini, ki so oboroženi do zob planili v gostilniške prostore obrtnega društva, ki je lastnik barkovljanskega Narodnega doma. V stranski sobi gostilne je sedelo tedaj par barkovljanskih rodoljubov, večinoma samo starejših mož. Del fašistov se je postavil pri obeh vhodih sobe in zabranil vsakomur odhod. Vsi so imeli v rokah samokrese in petarde. Eden od njih je zaklical »Le glejte in (petarde)! Kakor hitro se kdo gane, mu jo vrzite pod noge!« Vseeno pa se je posrečilo nekemu uslužbencu policije, ki se je kot tak legitimiral, da je odšel in poklical orožnike. Ko so ti prišli, je udaril neki fašist gospoda Krešica z vso silo s palico po glavi, čeprav je sedel čisto mirno. Nato je zamahnil isti fašist proti gostilničarju in mu izbil iz roke vse krožnike. Pri tem je kričal: »Vara qua, porco d, en scavo!«

Med tem pa je drugi del fašistov vdrl preko pivske sobe v dvorano. Vse pohištvo so takoj znosili na sred dvorane, polnili vse z bencinom in petrolejem in nato vsežgali. Gostilničarju so vzeli vse blagajniške knjige in jih vrgli na ogenj, da bi boljše gorelo. V dvorani so ostali tako dolgo, da se je ogenj dobro razvnel in nato so odšli. Toda ne s kamijonom, temveč lepo s tramvajem, kakor se spodobijo zločincem.

V tem so prišli karabinerji. Njih prvo delo je bilo, da so vprašali kdo da je to storil. Čudom so se čudili, ko so zvedeli, da so bili to fašisti, da so vendar ni mogoče. Sploh je bilo vse, kar se je godilo po odhodu fašistov, grda in ostudna komedija. Tako so prijeli še poslednjega lopova, ki je hitel s kraja svojega zmagoslavnega dela, toda skoraj nato so ga izpustili, češ, da je nedolžen.

Končno so »prihiteli« tudi gosti. Smeje so hodili pred pogoriščem in in dol ter iskali hidrante, katerih nikakor niso mogli najti. Končno so jih vendar našli, kajti med tem se je ogenj že tako razširil, da je bilo ogrogno sprejeto poslopje. Če bi se vrlo tudi to, potem bi nastala nevarnost za sosednje hiše, ki so pa italijanske. Toda Bog obvari, da bi zgorlele te, Italijani sosedje so mirno sedeli v hišah in gledali ogenj, v trdnem prepričanju, da znajo fašisti požigati tak, da ogenj ne doseže njihovih hiš.

V največji naglici je pometal gostilničar svoje pohištvo iz hiše, da tako vsaj nekaj reši. Istotako je »zpraznila« gospa Krošelj, lastnica toakarne in papirnice, svojo trgovino. Vsi imajo občutno škodo, ker je večina blaga od vode izkvarjeno, veliko blaga pa je tudi bilo pokradeno. Čeprav je vse kar migolelo od orožništva in financarjev, ki so na debelo prodajali zija in najbrže tudi sami nekaj pospravili.

Barkovljanski poveljnik karabinerjev Grudele je kasneje izjavil, da je imelo v Barkovljah goreti že v nedeljo zvečer. Ko je nekdo javil orožnikom požig Narodnega doma, so dejali, da naj počaka, ker da še niso pripravljeni.

Barkovljanski fašist Umberto De Faresi se je sprejel pred napadom pred Narodnim domom. Ko so prišli fašisti, jih je pozdravil in jim raportiral, da je vse v redu. Nato je izginil.

Karabinerji »zasledujejo« z vso verno krivico. Iščo jo pa jih seveda le med Slovenci. Zaslišali so predsednika obrtniškega društva in sicer na način, ko da bi bil sumljiv.

Drugo jutro so našli v sobi pevkega društva petardo, ki so jo pustili lasiti v spomin.

»Piccolo« cenil vso škodo na 60.000 lir, kar je sigurno prenizko.

To je kratko in suho poročilo, kateremu bi dostavili na kratko sledeče:

Kar naše ljudi tam dolji najbolj boli, ni zločin sam na sebi, temveč njihova nemoč, da ne morejo nastopiti proti fašistovskim pobalinom. V icsnici ti fašisti niso drugo, ko nezreli smrkovci in kljub vsemu orožju, bi jih mogel in hotel marsikdo brez orožja zbiti tako, da bi obležali. Toda potem bi prišlo maščevanje nad svojci dotičnega in nedolžne žene in otroci bi odgovarjali zaradi pravične kazni pobalinov. V tem duševnem naplju, da morajo močje trpeti barabije smrtovec, je največje trpljenje naših ljudi. In to je, kar tira naše ljudi na ravnost v obup. Očividci nam pripovedujejo, da so v ponedeljek stari Barkovljani, ki so prestali že marsikako gorje življenja ne da bi trenili z očmi, jokali od jeze, ko jih je strahovala mularija. In če naši ljudje vseeno še vztrajajo in če prenašajo vsa gorja, potem delajo to samo iz ljubezni do domovine, ker ljubijo bolj domovino ko smrt. Nočejo izzvati burje, dokler ni prišel čas za nje.

In to trpljenje, ta duševna tortura naših ljudi naj nam bo v opomin, da tudi mi prijavljamo čas za burjo, ker po vseh teh požigih je jasno ko beli dan, da je samo en izhod — pot k zmagi!

Kramerjeva polomija na Bledu.

Demokratje, ki so tako demokratični, da se ljudstva bojijo kakor hudih blagoslovljenih vode, so hoteli zopet enkrat pokazati, da se vendar še zopet upajo med ljudstvo. Ker je pa pamet boljša ko žamet, zbrali so si za svoj nastop med ljudstvom — Bled, ki spi sedaj svoje zimsko spanje. In kaj, so si mislili, ne riskiramo preveč? Blejci se sedaj dolgočasijo in bodo le hvaležni, če jih pride kak gospod iz Ljubljane kratkočasit. Vkljub vsemu temu si pa vendar niso upali sklicati javen shod: saj bi potem lahko tes ljudstvo prišlo in povedalo »demokratski« gospodi svoje mnenje. Sklicali so le »sestane« demokratske stranke, na katerega je bil vstop dovoljen le proti vabilu. Naši domačini demokratje pa, dobro znajoč, da bi bil zelo klavrn sestanek, ki bi bil omejen le na njihove somišljenike, poslali so vabila tudi nekaterim pristajem drugih strank in delali zanj reklamo z vestjo, da pride sam mladinski general in minister in spe, dr. Zerjav. Na ta način so spravili kakih 60 ljudi na shod.

Seveda dr. Zerjava ni bilo, ker čaka v Beogradu nestrpno na moment, ko se lahko vsede na stolček, s katerega je prav po prijateljsko izpodrinil svojega »najboljšega« prijatelja in »velezasluznega« predsednika slovenske demokratske stranke, dr. Kukovca. Mesto ministra in spe je prišel minister »na razpoloženo« dr. Kramer in se zelo razveselil, ko je zagledal toliko udeležencev, kakor jih že dolgo ni videl na demokratskih shodih. Ali veselje se mu je na koncu temeljito pokvarilo. Ko je namreč pred volitvijo za krajinski odbor pozval tiste, ki ne pripadajo demokratski stranki, naj se odstranijo, odšli so skoro vsi, tako da ni ostalo demokratov niti dvajset.

O izvajanjih dr. Kramerja ni vredno veliko poročati. Značilno za resnost in značajnost demokratov je, da je največji del svojega govora izpolnil z napadi na radikalno stranko. Dokazal je, da je ta stranka skozi in skozi reakcionarna in velikosrbska šovinistična.

Tako govori demokratski voditelj o stranki, s katero so bili demokratje do včeraj zvezani in s katero bi radi še naprej ostali skupaj v vladi. Tu je mogoče samo dvojce: ali so radikalci res taki, kakor jih je slikal dr. Kramer, potem je skrajna neznačajnost s strani demokratov, da so tako stranko podpirali in se nji na ljubo odpovedali glavnim točkam svojega programa; ali pa niso radikalci taki in potem je zopet podlo od demokratov, da svoje zaveznike na tak način blatijo.

Razume se, da je dr. Kramer hvalil delovanje demokratov in zlasti bodočega (?) ministra dr. Zerjava. Zapolniti si je vsliknil, demokratje so edina stranka, ki so za jugoslovanstvo idejo in za edinstvo. Pri tem vzkliku so se vdeleženci začudeno spogledovali, spominivši se, kako so demokratje pri glasovanju o državnem imenu zatajili jugoslovanstvo idejo in Jugoslavijo, baje da »ne izzovejo krizo« (to je, da si ohranijo ministerske portfelje), kako so sedaj to krizo brez pomislekov izzvali, ko so jim hoteli vzeti policainistra. Jugoslavijo so lahko žrtvovali, policaje pa »demokratje« ne dajo iz rok!

Tudi tajnosti »demokratske« volilne geometrije je skušal dr. Kramer svojim poslušalcem razlagati in se

trudil dokazati, da demokrati morajo dobiti večino mandatov, četudi nima večine volilcev za seboj. Zastoj vam je trud, gospodje demokratje: stranka, ki je izdala in zatajila vsa svoja načela in ki se gotovo boji ljudske sodbe, ne dobi mandatov, če si tudi izmisli volilni zistem s pomočjo logaritmov.

Okrajni šolski svet brez pravic.

Pretekli teden so pisali časniki vest, da je Beograd potrdil sklep višjega šol. sveta v Ljubljani, po katerem pristojno imenovanje tudi začasno nameščenega učiteljstva le njemu, ne pa več okrajnim šolskim svetom. Večina časopisov je prinesla to kot suho poročilo, nekateri pa so povdarjali to dejstvo kot silno važno pridobitev v prid šole in učiteljstva, češ, da je sedaj odstranjen strankarski vpliv pri začasnem imenovanju, in učiteljstvu ne bo več potreba, klanjati se raznim vaškim mogotcem in zaupnikom.

Stvar pa tako ni enostavna in tudi ne tako dobra, kakor je videti na prvi hip. Je to korak k brezobzirni centralizaciji šolstva, ki se je začela pri nas že izvajati in ki ima svojo dobro in slabo stran za šolo in učiteljstvo. Je to kršenje še tistega malega koščeka avtonomije in pravic, katere so imele do sedaj razne korporacije, ki so podrejene višjemu šolskemu svetu. Tako bodo postali naši okrajni šolski sveti, v katerih je zastopano ljudstvo, samo še nekaki upravni organi, ki bodo imeli samo dolžnosti, a nobenih pravic. S tem, je kršeno načelo, da kdor ima dolžnosti, ta mora imeti tudi pravice. Tak brezobziren centralizem ni še nikoli rodil dobrega sadu in ga tudi tukaj ne bo.

Tako postopanje je torej že v principu napačno. Je pa še druga stvar, na katero se ne sme pozabiti. Pri začasnem nameščenju mlajšega učiteljstva — in to prihaja v prvi vrsti v poštev — gre predvsem za to, da se poznajo krajevne razmere in človek, ki naj pride tja. Vsek ni za vsako mesto in šola ni urad, kjer bi imel nastavljenec opraviti z mrtvimi akti, ampak z živim materialom. Učitelj ni uradnik, ki zapre po svojih uradnih urah pisarno in živi sam sebi, oziroma svoji družini. On mora živeti tudi iz šole z ljudstvom dotičnega kraja in poznati natanko vse razmere, če hoče uspešno delati v šoli in zunaj nje. — Zato je že iz tega razloga razvidno, da bi krajevni faktorji, ki poznajo bolje svoje razmere, kakor jih pa poznajo v oddaljeni Ljubljani, preje postavili pravo osebo na pravo mesto, kakor jo bo postavila Ljubljana.

Važno je tudi pri začasnem imenovanju, da se izvrši hitro, ker je čisto zelo nužno. Centrala v Ljubljani pa je že sedaj tako preobložena z delom, da ga že zmagovati ne more več redno. Ali je v tem slučaju pričakovati, da se bo imenovanje vršilo tako hitro, kakor se je vršilo do sedaj. Imamo v tem oziru slabe izkušnje in je povsem upravičena bojazen, da se bo zavlačevalo in zavlačevalo tako imenovanje, kar bo šoli in dotični učni osebi le v škodo.

S tem ukrepom se je hotelo predvsem iztrgati šolo in učiteljstvo vplivu onih krogov, ki niso ne šoli, ne učiteljstvu posebno naklonjeni. Edino v tem oziru bi bil tak ukrep opravičljiv, pa to tudi še-le takrat, ako bi bil tak ukrep opravičljiv, pa to tudi še-le takrat, ako bi bil višji šolski svet res samo strokovna institucija in bi v njem ne našlo toliko odmeva dnevnih strankarstva, kakor ga najde sedaj in ga bo našlo še toliko in toliko let. Nikjer ni zapisano, koliko časa ostane sedanja večina na krmilu pri višjem šolskem svetu. Kakor je trenutno politični položaj, so ji šteti dnevi. Tudi sedanja, na videz tako trdna sestava, ni taka, da bi se je ne dalo predrugčiti. In tako je prav zelo verjetno, da pride tudi pri višjem šolskem svetu na krmilo stranke, ravno nasprotna sedanji. In tako bo imela moč, ki jo lahko uporablja v svojo korist. Tako pride šola in učiteljstvo iz dežja pod kap. Med tem bo pa ostal še marsikateri okrajni šolski svet zlasti v bivši Stajerski v naprednih rokah in bi lahko delal šoli in učiteljstvu v korist, a ne bo mogel ker ne bo imel pravice.

Iz vsega tega je razvidno, da je bil omenjeni sklep o nastavljanju začasnega učiteljstva prenapljen. Gospodje so s tem in že z nekaterimi drugimi sklepi nabrusili nož na dva kraja in s tem več škodovali kakor pa koristili šoli in učiteljstvu, četudi se jim lahko pripozna dober namen. Trenutno je morda umesten, a pozneje bo pa ravno nasprotno.

Trafike in trgovine!
Naročite najnovejše
žalne koleke D. C. M.
ter jih priporočajte v
nakup!

Na naslov ministristva za poljedelstvo in finančno ministristvo.

Pri poverjeništvu za kmetijstvo je komisija za agrarske operacije, ki izvršuje važna dela za kmetijstvo kakor n. pr. delitve pašnikov in gozdov zamenjenih radi skupnosti, melioracije zlozbe ceste in drugo. Tei komisiji je pridruženo uradništvo, sestojee po večini iz zemljemercev ter kulturnih in gozdnih inženjerjev. Ti uradniki izvršujejo poleti in v leseni gori imenovana dela na deželi na Kranjskem kakor na Stajerskem. Stroške plačajo interesenti, agrarne skupščine ali zasebniki, ki so zaprosili za agr. operacijo, navadno v obrokli, ko je delo že dovršeno.

Ker morajo ti uradniki za časa polletnega dela živeti ločeno od svojih družin, jim pristojajo dnevnice, katere se jim je v prejšnjih letih po predloženem potnem računu vsaki mesec izplačalo. Lani, ko so bile dnevnice po 25 kron, je z izplačevanjem še šlo, letos pa, ko so bile dnevnice normirane na 80 oziroma 120 kron, pa poverjeništvu za kmetijstvo tega ne zmore, ker »ni denarja«. Kljub temu so se uradniki, v dobri veri, da gre samo za zakasnitev ali pa kak drug zadržek zadolžili, ker bi sicer poverjenih del ne mogli izvršiti. Nad 240.000 kron znaša ta dolg in vse prošnje na pristojnih mestih v Ljubljani kakor v Beogradu ne pomagajo, ker »ni denarja«.

Odkar je bil ustanovljen ta urad, ki je že na tisoče in tisoče hektarjev zamenjenega in neplodnega sveta pripravi do plodnosne kulture, se še ni pripetilo, da bi si bila kaka agrarna država za taka dela potreben kapital izposodila pri agrarnem uradščenci, ki kakor drugi državni nameščenci vsled draginje in plače komaj životario.

Morebiti pa misli ministristvo za poljedelstvo in vode oziroma finančno ministristvo izplačati ta dolg šele takrat, ko bomo kakor v republiki Avstriji ali pa boljševiški Rusiji v bankovce klobase zavijali?!

Trgovska bilanca.

Končno so vendar prišli v javnost podatki, o polletnem rezultatu naše trgovske bilance. Kaže se očividno zboljšanje in naravnost čudno je, da ves naš ogromen izvoz nima prav nobenega vpliva na zboljšanje naše valute.

Naš uvoz je bil prvih šest mesecev letošnjega leta 2.093.525.548 dinarjev proti uvozu lanskega leta 1.850.090.733 dinarjev.

Izvoz je znašal prvih šest mesecev letošnjega leta 1.160.051.982 dinarjev, proti uvozu lanskega leta 465.086.161 dinarjev.

Iz teh podatkov sledi, da se je uvoz v prvem polletju letošnjega leta povečal v primeri z istim časom lanskega leta samo za 243.434.815 dinarjev, dočim je povečanje pri izvozu doseglo vsoto 694.965.821 dinarjev. Z drugimi besedami: lanski polletni uvoz je bil štirikrat tako velik kot izvoz, dočim je letošnje leto samo še enkrat tako velik kot izvoz.

Ce se razporede naši uvozi in izvozi za prva polletja zadnjih treh let, dobimo v odstotkih te-le rezultate:

Uvoz	Izvoz	uvoz večji od izvoza
%	%	%
81,28	18,72	334,17
79,91	20,09	297,80
64,35	35,65	80,46

Z izvozom so se okoristili le posamezniki. Splošnost ima le škodo. To dokazujejo prehranjevalne krize in slabo stanje valute.

Izvoz bi morala prevzeti državna organizacija. Če pa ostane izvoz v privatnih rokah, bi ga morala država kontrolirati vse drugače, kot se to vrši danes.

Ljubljanski trg.

Trg se nahaja v obupnem položaju. Tako razseženega pomanjkanja blaga, izvzemi vojnih časov, do danes še ni bilo. Dne 13. decembra se je pripeljalo na trg samo tri teleta in nobenega prašiča. Kvaliteta govejega mesa je najobčutnejše padla. Množina mleka vsak dan pada; kvaliteta nepovoljna. Mleko, ki se dovaža, je nepravilno razdeljeno, tako da najpotrebnejše stranke z otroki pogosto ne dobe mleka. Jaje na trgu takorekoč ni nobenih; kar pride skrivaj v Ljubljano, se ne razprodaja na javnih tržiščih. Maslo enako primanjkuje najobčutnejše. Pomanjkanje mesa je v prvi vrsti povzročil živahen izvoz v Trst; pomanjkanje mleka pa deloma izvoz, deloma pa nezadostno organiziran dovoz iz dežele. Letošnja suša in vsled tega nastala fantastična draginja krmil, je povzročila prodajo krav in jako slabo krmiljenje čez zimo. Vsled tega je padla produkcija mleka občutno. Po uradno dognanih točnih podatkih je prišla na osebo v Ljubljani začetkom decembra ena desetinka litra mleka na dan. Zahteve občinstva, ki o temeljih trgovine ni pravilno poučeno, so ostrbi

Michel Zevaco:
„NOSTRADAMUS.“
Pred tem človekom je slačila Katarina svojo dušo do golega. Včasih ji je bilo prava tolažba, da je mogla govoriti z njim.
»Poslušajte, mojster,« je dejala naglo. »Ako je to, kar pravite, resnica, zakaj je potem izpodletelo Lagardu? Zakaj se je pojavil razbojnik Beaurevers ter iztrgal obsojenca njegovi smrti?«
»Ali sovražite Beaureversa, gospa?«
»Da. Ne le, ker je rešil kralja, nego tudi zato, ker ve nekaj, česar prej ni vedel nihče razen mene in Montgomeryja. Vas ne štejemo. Kdo je odkril rokovnjaču mojo skrivnost? Kdo mu je razodel, da moj sin Henri ni kraljev sin...?«
Nostradamus ni odgovoril.
»A nič zato,« je povzela Katarina. »Beaurevers ve, kar ve. To zadostuje. So skrivnosti, ki zadavijo ti stega, kdor jih ve.«
S pretečim pogledom je pomerila Nostradamusa. Mag se je blede nasmelinil.
»Lahko vam je umoriti soproga,« je dejal. »kako ste umorili prestolonaslednika Franca; še lažje vam je odstraniti Beaureversa, kakor ste odstranili že toliko plemičev, ki so bili soznalci vaših smrtonosnih skrivnosti. Vedite pa, da ne premorete ničesar zoper mene. Vrniva se tedaj k vašim besedam: nihče vam ni rekel, da ubije kralja Lagarde. Naznačil sem vam marveč, da pogine od Montgomeryja. Reklo se vam je le, se tudi zgodi. Ponavljam, gospa: v nevidnem svetu, ki vodi naš vidni svet, je vse zgolj doslednost... Nikjer ne najdete ničesar nadnaravnega. Mari ni povsem naravno, da ubije kralja vaš Montgomeryjevo orožje? ...«
»Gabrijelovo?« je zastokala Katarina in si potegnila z roko po čelu.
»Njega poznam. Nikoli se ne bo dal pregovoriti... Ne, to ni mogoče. Ne, to ni mogoče. Montgomery ne ubije kralja!«

»Nihče ni dejal, da ubije kralja Montgomery. Reklo se vam je le, da pogine od Montgomeryjevega jekla. To se zgodi še pred koncem meseca,« je dodal Nostradamus z glasom zlovesčega prepričanja. »Hočete li, da vam povem še nekaj?«
»Govorite, govornik!« je zasopla Katarina de Medicis.
»Prinesli ste mi meč, ki je bil nekdanj Montgomeryjev, kaj ne?«
»Kakor ste zahtevali... Nu?«
»V tem trenutku je Montgomeryjev meč v rokah tistega, ki ubije kralja!«
Kraljica se je zdrnila. Vsa krč ji je udarila v obraz.
»Da,« je pomislil Nostradamus, »slabost me je premočila, da sem hotel pomagati usodi. Zamenjal sem Beaureversov meč, tako da nosi zdaj Montgomeryjevega. Čemu to? ... Nezmislil! ... In vendar... kdo ve, ali ni bila ta zamemba že naprej določena? ... Skoraj gotovo. Drugače si ne bi mogel razložiti dozdevne nedoslednosti v razvoju dogodkov. Henri ne more pasti hkrati od Montgomeryjeve in Beaureversove roke. In Beaurevers je vendar orodje...«
»Česa želite od mene, gospa?«
Katarina, kakor bi se zdramila iz mrkljih sanj, je počasi dvignila oči k Nostradamu.
»Česa želim od vas? Ničesar ne, želim, da se izpolni, kar napovedujete: potem boste videli, kaj premore Katarinina hvaležnost... Ne, želje nimam nikake več. Pač pa me preganja temno vprašanje. Če hočete, recite mi ravnovednost...«

Nekoč ste mi dejali, da je mogoče obuditi človeka od mrtvih. Ne le poklicati njegove sence — oh, to sem videla na lastne oči!« je dodala tretja. »Obuditi pravim, vrniti mu telesno življenje. Ste li kdaj poizkusili to dejanje, ki bi vas storilo enakega Bogu? ...«
»Ne, gospa.«
»A bi poizkusili, če bi bilo potrebno?«
»Da. Na človeku, ki bi mi bil resnično mil in drag. A takšnega ne poznam. Ni ga na svetu bitja, ki bi ga hotel zbuditi od mrtvih.«
»Vsekako pa verujete, da je tak čudež mogoč?«
Nostradamus se je zdel, kakor bi zbiral svoje misli. Čudna vedrost se je razlila po njegovem obrazu. In z glasom skalnega prepričanja je dejal:
»Nemogoče, gospa, imenujemo ti ste pojave, ki se še niso zgodili ali ki se na videz upirajo prirodnim zakonom. Toda kaj je človeški nevednosti zakon prirode? Nič drugega nego ugotovitev dejstva, ki se redno ponavlja. Vselej, kadar izpustimo kamen, ga vidimo pasti. Zato pravimo: zakon prirode hoče, da pade kamen na zemljo, ako ga nič ne drži.
(Dalje prihodnjič.)

Kaj je Elsafluid -- to se zna!
Lekarnar Feller -- Stubica!

 **Palma**  **nerazhodljive kaučuk pete za čevlje.**

Proda se:
SALONSKA OBLEKA
pisalna miza, šivalna miza in umivalna omaras s tremi predali za perilo po ugodni ceni. Kje pove upravnika »Jugoslavije«. 2438
MLIN NA PROMETNEM MESTU
se vsled rodbinskih razmer prodaja. Več pove J. Lah, obč. tajnik, Račje. 2454
MOTVOZ
dreto, vezalke, toaletno milo, gladilni, stekleni in pisemski papir ter drugo blago priporoča po najnižji ceni Anton Erker, Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.
VEČ PAROV MOŠKIH ČEVLJEV
»balkancev« se prodaja. Pismene ponudbe pod št. »P. T.« 2462 na upravo tega lista.
CIGARETNI PAPIR
In strošnice »Abadie, Altesse, Jacobi, Samum« dobite najceneje pri Anton Erker, Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.
MAST ZA USNJE, KREMO ZA ČEVLJE
nudi po tovarniških cenah Anton Erker, Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.
SLAD ZA ŽIVINO
se dobi v tovarni drož in špirita na Viču. 2467.
Kupi se:
HIŠA
v Ljubljani ali Mariboru, tudi na periferiji pod pogojem, da dobi kupec *takoj* stanovanje, se kupi. Ponudbe pod »G. U.« št. 3676 na upravo tega lista. 2461
POSESTVO Z ŽAGO ALI POSESTVO Z MLINOM
se kupi. Cenjene ponudbe prosim pod št. 2465 na upravo lista.
Službe:
DVE DEKLICI
ena 18 let, druga 16 let stara, poštenih staršev, želita vstopiti v službo v kako boljše hišo kot začelnici. Več pove P. Kranjc, Dol. Logatec. 2464
TRGOVSKI POMOČNIK
mešane stroke, v vsem dobro verziran, želi premeniti službo s prosincem 1922. Cenjene ponudbe pod »Trgovski pomočnik 1896« na upravo lista. 2463
SAMOSTOJNEGA ELEKTRO-MONTERJA
sprejmejo »Strojne tovarne in livarne d. d.« Ljubljana. 2456
POPOLNA STENOGRAFIKA IN STROJEPISKA
z brezhibnim znanjem slovensčine se išče. Samo resne ponudbe pod »Stenografika«.

ZANESLJIV, DOBRO VPTELJAN POTNIK, SAMO ZA LJUBLJANO
se išče pod dobrimi pogoji. Reflektantom zglasiti se je pri tvrdki Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 2457
VEČ KROJAŠKIH POMOČNIKOV
treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zagotovljeno. Vpraša se Emonska cesta št. 8, v pisarni. 2395.
IZURJENA STENOGRAFIJA IN STROJEPISKA
(slov., ev., tudi nemške sten. zmožna) ali začelnica se sprejme v odvjetniško pisarno. Stalna služba. Plača po dogovoru. Naslov v upravi tega lista. 2449
Razno:
PODSTREŠJE
v kaki hiši v Ljubljani se išče. Ponudbe na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 5. 2467
TRGOVINO ODDAM V NAJEM
pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v upravi lista. 2455
Zenitne ponudbe:
Mlad državni uslužbenec se želi seznaniti proti takojšnji poročitvi z gospico v starosti od 18 do 26 let, katere bi imela nekaj gotovine v denarju ali pa v posestvu. Tudi vdove do 30 leta niso izključene. Ponudbe naj se pošlejo s sliko pošto ležeče Mokronog št. 3333. 2446.

V kratkem izidejo v založbi „ZVEZNE KNJIGARNE“ v Ljubljani, na Marjinem trgu 8 sledeče knjige:
KARL ČAPEK: R. U. R.
VRTNAR SVITANJE

Za Božič in Novo leto

kupujte knjige založbe „JUGOSLAVIJE“ oziroma „Zvezne tiskarne“ na Marjinem trgu št. 8 nasproti Frančiškanske cerkve.

Prof. S. Santel Božične razglednice so ravnokar izšle, ter se dobijo po vseh trgovinah z papirjem, knjigarnah in trafikah. Božične razglednice so umetno izdelane v raznih barvah in tiskane na finem Chromo papirju. Serija 6 razglednic 2'50 din. Naroča se direktno pri ZVEZNI TISKARNI in KNJIGARNI v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1.	Trsie za stropne in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji. Strešno lepenco lesni cement vse to dobavljajo najceneje. Tel 513 Jos. R. PUH, Tel 513 Ljubljana, Gradaška ul. 22. Sveže baterije in karbidne svetiljke priporoča Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.	POSESTVO obstoječe iz letos popravljene hiše, 9000 m² zemlje blizu Kočevja se prodaja. Ponudbe pod »Posestvo« na An. zavod Drago Beseljak & drug Ljubljana, Sodna ulica št. 5. Ob 3 letnici Cankarjeve smrti priporočamo Moje življenje Krasno vezano in broširano knjigo, žico se dobi v ZVEZNI KNJIGARNI, Ljubljana, Marjini trg 8.	Restavracija „Južni kolodvor“ Maribor. Priporočam slavnemu občinstvu dobro domače vino in dobro kuhinjo po najnižjih cenah. Franjo Stikler, restavrat. CARINSKO POSREDNIŠKI BUREAUX UVOZ PODRUŽNICA: „GROM“ IZVOZ RAKEK: „GROM“ PODRUŽNICA: JESENICE CENTRALA: LJUBLJANA KOLODVOR. U. 41 se priporoča p. n. trgovcem in ostalemu občinstvu za njihovo naklonjenost, ter jamči za točno, brzo in solidno odpravo.
---	---	--	--

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA

preje Mariborska eskomptna banka

uljudno naznanja, da je njena novoustanovljena podružnica
v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 24 pričela poslovati.
Bavila se bode z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Važno za Jugoslovane!

Edini Jugoslovanski zavod v Budimpešti

Balkanska banka r. t.

filijala

Slovenska banka d. d.

obavlja najkulantnije sve v bankovnu struku zasjecajuće poslove. Najprikladnija veza za brzo, tačno i jeftino obavljanje doznaka na Peštu i Madjarsku.

Balkanska banka, Budimpešta
Vaczi utca 35.

Polyglott

prestavlja najcenejše iz vseh jezikov na vse jezike, transkribira cirilske rokopise, prevzame pisarniška dela. Uradne ure od 10 do 15 ure. Karlovska c. 24/1

Odpadke starega in novega cinka ter cinkove plošče kupujejo v vsaki množini

KRANJSKE TOVARNE
železne, ključavničarske in kovinske robe

„TITAN“ D. D.
Kamnik pri Ljubljani.

Zakaj daste 1000 K?
Za 1 par čevljev?

Oglejte si blago in cene v velikih izbihi od 400—600 K pri

H. Seljak, Ljubljana
Prešernova ulica 52.

Kupim hišo

v Ljubljani s primernimi lokali za obrt na ulico v sredini mesta proti južnem kolodvoru, eventualno zamenjam s hišo v Mariboru. Lokali morajo biti prazni in takoj na razpolago. Ponudbe pod „Lokal“ na upravo lista

Ravnatelja in prokurista
išče

velika lesna družba v Ljubljani.

Ponudbe z navedbo dosežane prakse in zahtevkov je poslati pod „Eksport“ na upravo lista do 20. decembra

Dvosedežne SANKE (Rodell)

posamezne po Kron 560.—, na veliko primerni popust.

Tovarna vozov Keršič, d. d. Ljubljana
Spodnja Siška.

Za leto
1922

Žepna koledarja

Za leto
1922

v dveh lično izdelanih oblikah 12×7 in 6×4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah z papirjem. Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limanem papirju.

Naroča se direktno pri

Zvezni knjigarni in tiskarni
v Ljubljani, Wolfova ulica šte. 1.

Dobra knjiga je najboljši prijatelj!

Najprimernejše darilo znancem in prijateljem so knjige iz Zvezne knjigarne v Ljubljani, Marijin trg 8. Vsebinsko prvovrstne so tudi lepe zunanje oblike, tako da so v kras in prid vsaki hiši. Cena je vsaki knjigi ob današnji splošni druginji tako nizka, da jo zmore prav vsak.

Založba:

Albreht Ivan: Slutnje, pesmi	broš. K 12—	vez. K 18—
Glaser Janko: Pohorske poti, pesmi	„ 12—	„ 18—
Golar Cvetko: Kmečke povesti	„ 14—	„ 20—
Komanova Marica: Sopek samostanske, novele	„ 14—	„ 20—
Stuhec Janez Ev.: Slovenska mladina	„ 20—	„ 20—
Seidel Ferdo: Rastlinstvo naših Alp	„ 10—	„ 20—
Kurentov Album, humorističen almanah s karikaturami	„ 4—	„ 30—
Zbirka rudarskih in fužinarskih izrazov	„ 24—	„ 10—
Machiavelli N.: Vlada	„ 26—	„ 32—
Stefanovič Emil: Moji zapiski z Dunaja	„ 26—	„ 32—
Gruden Igo: Narcis	„ 26—	„ 32—
„ Primorske pesmi	„ 26—	„ 32—
Albreht — Gaspari: Mlada Greda	navadna 50—	finejša 70—
A. H. & O. F.: Moj zverinjak	„ 20—	„ 20—

Knjižnica „Jugoslavije“:

I. zv. Larisch: Razkrinkani Habsburžani II. izd.	broš. K 16—
II. in III. zv. Levstik VI.: Višnjeva repatica, satiričen roman v dveh delih	„ 40— vez. K 60—
IV. zv. Waldova O.: Vera, roman	„ 24— „ 30—
V. zv. Za milijoni	broš. K 28— „ 34—

Narodna knjižnica:

K tej knjižnici lahko vsak pristopi kot naročnik s tem, da javi „Zvezni knjigarni“, da se ga vpiše kot naročnika „Narodne knjižnice“. Kot tak dobi vsako knjigo „Narodne knjižnice“ z 10 % popustom in še poštne proste ter se mu pošlje vsaka nova izšla knjiga „Narodne knjižnice“ brez posebnega naročila. Tudi vse ostale knjige iz založbe „Zvezne knjigarne“ dobi, dotičnik poštne prosto. Ker vrši „Narodna knjižnica“ velevažno kulturno nalogo s tem, da izdaja najboljše izvirna in prevodna dela, je vsestransko priporočljiva in podpora vredna. Doslej je izšlo v „Narodni knjižnici“ 28 snopičev:

1—2 snopič Val. Vodnika izbrani spisi	broš. K 8—
6—9 snopič Levstik VI.: Gadje gnezdo, povest iz dni trpljenja in nad	„ 18— vez. K 24—
10—12 snopič Dožojevski F.: Bele noči, Mali junak, posl. dr. Borštnik V.	broš. K 14— vez. K 20—

13—15 snopič Cankar Ivan: Moje življenje	„ 18— „ 24—
16 snopič Albreht Iv.: Paberki iz Roža, koroške pravljice	„ 12— „ 14—
17—18 snopič Kmetova Marija: Bilke, novele	„ 12— „ 14—
19—23 snopič Anatol France: Kuhinja pri Kraljici Gosji Nožici, prevel Oton Zupančič	„ 34— „ 40—
24 snopič Puškin A.: Pikova dama, prevel Dr. V. Borštnik	„ 12— „ 12—
25—26 snopič Glaser J.: Slovenska narodna lirika	„ 28— „ 32—
27—28 snopič Albreht Iv. Malenkosti	„ 20— „ 20—
29—30 snopič Kmetova: Helena	„ 24— „ 28—

Brošure:

Carantanus: Koroška	K 10—
Vošnjak Dr. B.: Gospodstvo polje	„ 6—
Naša Istra, spisal Fr. Erjavec	„ 4—
Abditus: Problemi malega naroda	„ 8—
Alre: Jugoslovanska žena za narodno svobodo	„ 8—
V teh brošurah se obravnavajo naša življenska vprašanja, ki bi jih moral poznati vsak zaveden Slovenec!	

Mala pesmarica:

St. 1 Jenko Dav.: Što čutiš Srbije tužni	K 8—
„ 2 pl. Zajc Iv.: Zrinsko-Frankopanska	„ 8—
„ 3 Hajdrih A.: Slabo sveča je brlela	„ 8—
„ 4 „ „ Pod oknom	„ 4—
„ 5 „ „ V sladkih sanjah	„ 4—
„ 6 „ „ Jadransko morje	„ 8—
„ 7 „ „ Pri oknu sva molče slonela	„ 8—
„ 8 „ „ Slovo	„ 8—
„ 9 P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko	„ 4—
„ 10 „ „ Na planine	„ 8—
„ 11 Hrabroslav Volarič: Zvečer (moški zbor z bariton solo)	„ 8—

Pevci, pevski zbori! Z izdajo „Male pesmarice“ je „Zvezna knjigarna“ odpomogla pomanjkanju po primerni in priročni žepni obliki najprijetnejših pesmi. Naj ne bo slovenskega pevca brez „Male pesmarice“.

Vse te knjige se naročajo pri „Zvezni knjigarni“ v Ljubljani, Marijin trg 8, dobe pa se tudi v vseh podružnicah „Jugoslavije“ v Mariboru, Celju in Ptuj.

„ZVEZNA KNJIGARNA V LJUBLJANI“ Marijin trg 8.